

Revisionsrapport

Granskning av årsredovisning 2009

Hofors kommun

April 2010

Robert Heed

Åke Andersson

Rolf Hammar

Certifierad kommunal revisor

Innehållsförteckning

1	Sammanfattning	3
2	Inledning	5
2.3	Bakgrund	5
2.4	Revisionsfråga och metod	5
3	Granskningsresultat.....	7
3.1	Verksamhetens utfall, finansiering och ekonomiska ställning	7
3.1.1	Förvaltningsberättelse	7
3.1.2	Balanskrav	9
3.1.3	God ekonomisk hushållning	10
3.1.4	Nämndernas redovisning av sitt uppdrag.....	12
3.2	Rättvisande räkenskaper	13
3.2.1	Resultaträkning	13
3.2.2	Balansräkning	15
3.2.3	Kassaflödesanalys	16
3.2.4	Sammanställd redovisning	17
3.2.5	Redogörelse för tillämpade redovisningsprinciper	17

1 Sammanfattning

Vi bedömer att årsredovisningen i all väsentlighet redogör för utfallet av verksamheten, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen.

Vi bedömer vidare att årsredovisningen i allt väsentligt uppfyller kraven på rättvisande räkenskaper och är i huvudsak upprättad enligt god redovisningssed.

Vi bedömer att kommunen för 2009 lever upp till kommunallagens krav på en ekonomi i balans (KL 8:5 a-b) och att resultatet är förenligt med de finansiella mål om god ekonomisk hushållning som fullmäktige beslutat om. För 2009 uppfylls båda de finansiella målen. Vad gäller verksamhetsmålen uppfylls fyra av tio mål för 2009.

Kommunens ekonomiska läge

Årets resultat uppgår till +15,7 Mkr (-4,0 Mkr), att jämföra med budgeterat resultat om 10,3 Mkr. Resultatutfallet för 2009 är en förbättring med 19,7 Mkr jämfört med föregående år. Det justerade resultatet i förhållande till balanskravet är +17,2 Mkr, vilket medför att underskottet från 2008 har kunnat täckas.

Totalt redovisar verksamheterna ett överskott mot budget om +8,1 Mkr (-10,2 Mkr) där kommunstyrelsen och barn- och utbildningsnämnden redovisar överskott. Det största underskottet mot budget redovisar socialnämnden om -4,1 Mkr (-3,7 Mkr).

Utvecklingen av verksamhetens nettokostnader exklusive jämförelsestörande poster, enligt årsredovisningen, uppgår till -0,9% (8,2%) medan utvecklingen av skatteintäkter och utjämning uppgår till 3,4% (3,6%). Soliditeten uppgår för 2009 till 63%, vilket innebär att den i stort är oförändrad i jämförelse med föregående år. Om man även räknar in pensionsförpliktelser intjänade före 1998, är soliditeten 1% (-2%).

Det övergripande målet för ekonomin är att nämnderna ska hålla sin budget. Detta har inte uppnåtts de senaste åren och gör det inte heller för 2009, genom att två av nämnderna redovisar underskott. Utvecklingen har dock varit positiv under 2009 för både nämndernas utfall och den minskade nettokostnadsökningen. Med tanke på osäkerhet kring skatteintäkterna för 2011, framtida pensionsåtaganden samt den negativa befolkningsutvecklingen, är det av största vikt att kommunen fortsätter att aktivt arbeta med att genomföra åtgärder för att uppnå en ekonomi i balans även under kommande år.

Uppföljning av mål fastställda för att uppnå en god ekonomisk hushållning

Det har fastställts två finansiella mål, varav det ena är att resultatet ska uppgå till minst 1 % av skatteintäkter och generella statsbidrag (motsvarande ca 4,7 Mkr). Detta mål har uppnåtts för 2009 eftersom årets resultat är ett överskott om 15,7 Mkr. Även målet kring finansiering av investeringar har uppnåtts under året.

Vad gäller måluppfyllelsen av verksamhetsmålen bedömer vi att måluppfyllelsen inte är helt tillfredsställande. Av de fem mål som även fanns föregående år uppnås två under 2009. För målen avseende personal uppnås två av fem mål för året.

Nämndernas och kommunstyrelsens verksamhetsberättelser

I förvaltningsberättelsen finns en samlad avstämning mot de övergripande målen där det redovisas en kort samlad bedömning av verksamheternas måluppfyllelse. Sedan innehåller respektive nämnds verksamhetsbeskrivning en uppföljning av de specifika målen. Där finns även kommentarer om de åtgärder som nämnden vidtagit under året för att försöka justera resultatet när det funnits prognoser om underskott.

2 Inledning

2.3 Bakgrund

I den kommunala redovisningslagen (KRL) regleras externredovisningen för kommuner och landsting. I lagen finns bestämmelser om årsredovisningen. Vidare regleras den kommunala redovisningen av uttalanden från Rådet för kommunal redovisning (RKR) och i tillämpliga delar av Redovisningsrådet och Bokföringsnämndens normering.

Revisionsobjekt är Kommunstyrelsen som enligt kommunallagen är ansvarig för årsredovisningens upprättande.

När det gäller nämndernas redovisning, skall den enligt kommunallagen utformas på det sätt som fullmäktige bestämmer.

2.4 Revisionsfråga och metod

Revisorerna har bl. a. till uppgift att pröva om räkenskaperna är rättvisande. Inom ramen för denna uppgift bedöms om årsredovisningen är upprättad i enlighet med lag om kommunal redovisning (kap 3 – 8). Vidare ska revisorerna enligt kommunallagen (9:9a) avge en skriftlig bedömning av om resultatet enligt årsredovisningen är förenligt med de mål fullmäktige beslutat om. Bedömningen ska biläggas årsbokslutet. Detta sker inom ramen för upprättandet av revisionsberättelsen.

Granskningen, som sker utifrån ett väsentlighets- och riskperspektiv, ska besvara följande revisionsfrågor:

- Lämnar årsredovisningen upplysning om verksamhetens utfall, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen? Med verksamhetens utfall avses utfallet i förhållande till fastställda mål och ekonomiska ramar.
- Är årsredovisningens resultat förenligt med de mål fullmäktige beslutat avseende god ekonomisk hushållning?
- Har balanskravet uppfyllts och hanteras eventuella underskott i enlighet med balanskravets regler?
- Är räkenskaperna i allt väsentligt rättvisande? Med rättvisande avses följsamhet mot lag, rekommendationer och god redovisningssed.

Granskningen av årsredovisningen omfattar:

- förvaltningsberättelse (inkl drift- och investeringsredovisning)
- resultaträkning
- kassaflödesanalys
- balansräkning
- sammanställd redovisning

Bilagor och specifikationer till årsredovisningens olika delar har granskats.

Vi har även bedömt kommunens ekonomiska ställning och utveckling, efterlevnaden av balanskravet och om resultatet i årsredovisningen är förenligt med de mål för god ekonomisk hushållning som fullmäktige beslutat om.

Vidare har vi också inom ramen för granskningen av årsredovisningen bedömt nämndernas redovisningar av hur de fullgjort sitt uppdrag från fullmäktige.

Granskningen har utförts enligt god revisions sed. Det innebär att granskningen planerats och genomförts ur ett väsentlighets- och riskperspektiv för att i rimlig grad kunna bedöma om årsredovisningen i allt väsentligt ger en rättvisande bild. Med rättvisande bild menas att årsredovisningen inte innehåller fel som påverkar resultat och ställning eller tilläggsupplysningar på ett sätt som kan leda till ett felaktigt beslutsfattande. Granskningen omfattar därför att bedöma ett urval av underlagen för den information som ingår i årsredovisningen. Då vår granskning därför inte varit fullständig utesluter den inte att andra än här framförda felaktigheter kan förekomma.

3 Granskningsresultat

3.1 Verksamhetens utfall, finansiering och ekonomiska ställning

3.1.1 Förvaltningsberättelse

3.1.1.1 Översikt över utvecklingen av verksamheten

Bedömning och iakttagelser

Vi bedömer att förvaltningsberättelsens översikt och upplysningar i all väsentlighet överensstämmer med kraven i KRL.

Analys och rättvisande bedömning av ekonomi och ställning

Analysen av årets resultat och den ekonomiska ställningen ger en rättvisande bild. I förvaltningsberättelsen återfinns en ekonomisk översikt där årets resultat och förklaringar till detta redovisas. Det återfinns även ett avsnitt kring pensionsåtaganden där de totala åtagandena redovisas. Detta avsnitt skulle kunna kompletteras med bedömningar kring hur framtida pensionskostnader ska hanteras.

Under rubriken ”Ekonomiska nyckeltal” beskrivs och visas finansiella nyckeltal vilket även ger en bra möjlighet att göra en jämförelse över tiden.

Händelser av väsentlig betydelse

I förvaltningsberättelsen beskrivs vilka väsentliga händelser som inträffat under och efter räkenskapsåret. Detta redovisas även till viss del i nämndernas verksamhetsberättelser.

Förväntad utveckling

I avsnittet förväntad utveckling beskrivs vilka faktorer som kan komma att påverka kommunens ekonomi framöver. I denna återfinns även en känslighetsanalys. Vidare återfinns även i nämndernas verksamhetsberättelser ett avsnitt om framtiden.

Väsentliga personalförhållanden

Årets personalredovisning har utvecklats positivt i jämförelse med föregående år. I årets redovisning återfinns bland annat redogörelse över pensionsavgångar, jämställdhet samt medarbetarindex.

I redovisningen återfinns den obligatoriska redovisningen av sjukfrånvaro, som redovisas i enlighet med KRL 4:1 a, dvs frånvaron specificeras på lång- och korttidsfrånvaro, män och kvinnor samt åldersindelad. Ett av de övergripande målen för personalen är att sänka ohälsotalen. Detta har uppfyllts för 2009 genom att ohälsotalet sjunkit med 0,7% till 5,0%.

Gemensam förvaltningsberättelse

Enligt KRL 8.1 ska kommunens samlade verksamhet redovisas i en gemensam förvaltningsberättelse. Förvaltningsberättelsen omfattar en beskrivning av den samlade kommunala verksamhetens resultat för 2009. Sedan återfinns ett separat avsnitt kring kommentarer till koncernredovisningen där det redogörs för mer i detalj kring organisation och särskilda upplysningar om ekonomi och verksamhet i koncernföretagen.

Andra förhållanden som har betydelse för styrning och uppföljning av verksamheten

I förvaltningsberättelsen återfinns en redogörelse för de mål som fullmäktige har satt upp avseende god ekonomisk hushållning. I redogörelsen återfinns även en avstämning av måluppfyllelse för övriga övergripande mål.

Även i år görs ett separat miljöbokslut.

3.1.1.2 Investeringsredovisning

Bedömning och iakttagelser

Vi bedömer att investeringsredovisningen i all väsentlighet ger en rättvisande bild av årets investeringar och hur utfallet förhåller sig till fullmäktiges budget.

Årets investeringar uppgår till 11,6 Mkr (8,7 Mkr) att jämföra med budgeterade investeringar om 28,2 Mkr (20,6 Mkr). De större investeringarna under året har varit centrumutveckling 5,7 Mkr samt energiåtgärder, gatubelysning om 2,8 Mkr.

Kortfattade kommentarer kring investeringarna återfinns i förvaltningsberättelsen. I respektive verksamhetsberättelse återfinns sedan en mer detaljerad redogörelse, där sammanställningen möjliggör att, per projekt, jämföra planerade investeringar enligt budget med genomförda investeringar. Avvikelsen mot planerade investeringar återfinns till stor del inom centrumutveckling (ca 7 Mkr).

I likhet med tidigare år kan redovisningen, för att förstärka informationsvärdet, kompletteras med information kring de projekt som sträcker sig över flera år i form av det totala utfallet under åren samt total budget. Även en bedömning av beräknad kvarstående kostnad kan göras.

3.1.1.3 Driftredovisning

Bedömning och iakttagelser

Vi bedömer att driftredovisningen i all väsentlighet ger en rättvisande bild av hur utfallet förhåller sig till fullmäktiges budget och att det finns en koppling till resultaträkningen.

Driftredovisningen redovisar både brutto- och nettokostnader. En jämförelse görs med föregående års bokslutssiffror samt med årets budget där även avvikelsen visas.

Nämndernas budget, utfall, budgetavvikelse samt prognos lämnad i samband med delårsrapporten, redovisas i tabellen nedan:

Driftredovisning per nämnd, Mkr	Budget	Utfall	Budget- avvikelse	Prognos delår
Kommunfullmäktige	2,4	-2,3	0,1	0,0
Kommunstyrelse	-46,5	-41,1	5,4	1,2
Miljö- och byggnadsnämnd	-8,7	-9,7	-1,0	-1,1
Barn- och utbildningsnämnd	-226,4	-223,2	3,2	3,0
Socialnämnd	-186,3	-190,4	-4,1	-3,4
Gemensamt	-3,4	1,1	4,5	0,0
Summa nämnderna	-473,7	-465,6	8,1	-0,3

Totalt redovisar nämnderna ett överskott om 8,1 Mkr (-10,2 Mkr) där socialnämnden, samt miljö- och byggnadsnämnden redovisar underskott.

I jämförelse med prognosen som lämnades i samband med delårsrapporten redovisar kommunstyrelsen samt gemensamt en större positiv avvikelse. I övrigt redovisar nämnderna endast mindre avvikelser mot den prognos som lämnades i delårsrapporten.

I respektive nämnds verksamhetsberättelse kommenteras årets resultat. Överskottet för kommunstyrelsen förklaras bland annat med lägre personalkostnader på grund av vakanta tjänster under året samt lägre lokalkostnader.

Socialnämnden redovisar ett underskott mot budget om -4,1 Mkr (-3,9 Mkr) där invandrerheten redovisar ett underskott om -5,1 Mkr. Vidare har kostnaderna för försörjningsstödet ökat och visar ett underskott om -3,3 Mkr. Däremot visar missbruksenheten ett överskott om 3,8 Mkr.

Barn- och utbildningsnämnden redovisar ett överskott om 3,2 Mkr (-3,1 Mkr) där gymnasieutbildningen samt kulturverksamheten visar de största överskotten.

3.1.2 Balanskrav

Bedömning och iakttagelser

Vi instämmer i kommunstyrelsens bedömning av att balanskravet har uppfyllts för 2009.

I enlighet med reglerna kring balanskravet, ska tidigare års eventuellt negativa resultat regleras och återställas under de närmast följande tre åren. Av årsredovisningen framgår att det finns ett kvarstående underskott att återställa från 2008 om -3,2 Mkr.

I förvaltningsberättelsen återfinns en utredning av det balanskravsmässiga resultatet, det vill säga de justeringar som görs av årets resultat enligt resultaträkningen. Enligt reglerna ska justering göras för samtliga realisationsvinster samt eventuella justeringar av poster utifrån synnerliga skäl. Synnerliga skäl kan vara större omstruktureringskostnader samt realiserade förluster på värdepapper.

Enligt utredningen uppgår årets resultat enligt balanskravet till 17,2 Mkr. Detta motsvarar årets resultat justerat med realisationsvinster samt synnerliga skäl. Synnerliga skäl består av rivningsersättning till Hoforshus AB.

Vi bedömer i likhet med kommunstyrelsens egen bedömning att underskottet enligt balanskravet från 2008 om -3,2 Mkr, har återställts genom årets positiva resultat.

3.1.3 God ekonomisk hushållning

Bedömning och iakttagelser

Vi bedömer att den samlade bedömning av de finansiella inriktningsmålen som redovisas i årsredovisningen ger en rättvisande bild av måluppfyllelsen. Vi bedömer att de finansiella målen uppnås i och med resultat- och ställning 2009.

Sammanfattningsvis bedömer vi att måluppfyllelsen av verksamhetsmålen inte är helt tillfredsställande. Av de fem mål som även fanns föregående år uppnås två under 2009. För målen avseende personal uppnås två av fem mål för året.

I budgeten för 2009 beskrivs ett antal gemensamma mål som alla verksamheter ska prioritera och bidra till att uppnå. Det pågår även ett arbete att utveckla målstyrningen och målformuleringen. I förvaltningsberättelsen återfinns en redogörelse för de övergripande målen, uppdelade inom områdena:

- Övergripande mål för ekonomin
- Övergripande mål för personal
- Övergripande mål för utveckling

Utöver detta har finansiella mål samt verksamhetsmål med inriktning mot god ekonomisk hushållning beslutats. Dessa mål är uppdelade i inriktningsmål och effektmål.

3.1.3.1 Finansiella mål

I årsredovisningen görs en överskådlig avstämning mot kommunens finansiella mål som fastställts i Budget 2009 och flerårsplan 2010-2011:

Finansiellt mål, fastställt av fullmäktige i budget 2009	Utfall 2009	Måloppfyllelse
Årets resultat ska uppgå till minst 1% av skatteintäkterna och generella statsbidrag, dvs 5,0 Mkr	Resultat 081231 -4,0 091231 15,7	<i>Målet uppnås</i>
Investeringar för den skattefinansierade verksamheten ska inte finansieras med externa lån.	Några externa lån har inte tagits upp under 2009	<i>Målet uppnås</i>

3.1.3.2 Mål för verksamheten

Fullmäktige har fastställt verksamhetsmål med avseende på god ekonomisk hushållning för grundskolan, gymnasieskolan, inom äldreomsorgen och individ- och familjeomsorgen samt personal. I förvaltningsberättelsen lämnas en översiktlig redogörelse och avstämning:

Finansiellt mål (effektmål), fastställt av fullmäktige i budget 2009	Utfall 2009	Måloppfyllelse (kommunstyrelsens bedömning)
Grundskolan ska ha ett meritvärde på riksnivå 2011. - Meritvärdet läsåret 2008/2009 ska vara högre än läsåret 2005/2006.	Meritvärdet bedöms vara ca 5 enheter lägre 08/09 än 05/06	<i>Målet uppnås inte</i>
Gymnasieskolan ska ha slutbetyg på riksnivå inom fyra år. - Slutbetygen ska öka i jämförelse med läsåret 2005/2006.	Meritvärdet bedöms vara ca 6 enheter lägre 08/09 än 05/06	<i>Målet uppnås inte</i>
Inom äldreomsorgen ska alla som beviljas hjälp få hjälp inom skälig tid. - Ingen sanktionsavgift ska uppkomma pga att plats inte har kunnat erbjudas.		<i>Målet uppnås</i>
Kostnader för individ- och familjeomsorgen ska ligga på nivå för strukturellt jämförbara kommuner. - Det genomsnittliga antalet hushåll med ekonomiskt bistånd ska minska jämfört med bokslut 2006 - Placeringskostnaden ska minska jämfört med 2006		<i>Målet uppnås inte</i> <i>Målet uppnås</i>

Finansiellt mål (effektmål), fastställt av fullmäktige i budget 2009	Utfall 2009	Måluppfyllelse (kommunstyrelsens bedömning)
Personal <ul style="list-style-type: none"> - Alla nya medarbetare ska erbjudas kommungemensam introduktionsutbildning - Index i medarbetarenkäten ska öka med 2% årligen - 2009 skall alla samverkansgrupper ha genomfört FAS utbildning - Kommunen skall vid medarbetarenkäten 2009 öka NMI (Nöjd Medarbetar Index) från 78 till 80 - Efter utgången av 2009 ska kommunen ha sänkt ohälsotalet till 5,5% 	Utfall 081231 5,7 091231 5,0	<p><i>Målet uppnås inte</i></p> <p><i>Målet uppnås inte</i></p> <p><i>Målet uppnås</i></p> <p><i>Målet uppnås inte</i></p> <p><i>Målet uppnås</i></p>

3.1.3.3 Sammanfattande bedömning

Sammanfattningsvis är bedömningen att kommunen uppfyller de två finansiella målen för 2009. Vidare bedömer vi att måluppfyllelsen av verksamhetsmålen inte är helt tillfredsställande. Av de fem mål som även fanns föregående år uppnås två under 2009. Inget av målen inom skolverksamheten uppnås för 2009. För målen avseende personal uppnås två av fem mål för året.

I redovisningen kring måluppfyllelsen i förvaltningsberättelsen saknas mätvärden för vissa av målen. För att det tydligare ska framgå om målet är uppnått eller inte, kan med fördel mätvärden/utfall redovisas för samtliga mål.

3.1.4 Nämndernas redovisning av sitt uppdrag

Av KL 3:15 framgår att nämnderna ska redovisa till fullmäktige hur de fullgjort sina uppdrag, samt att fullmäktige beslutar om omfattningen av redovisningen och formerna för den.

Bedömning och iakttagelser

Redovisningarna är utformade i enlighet med kommunens anvisningar

Styrelsen och nämndernas redovisning av sitt uppdrag sker enligt en enhetlig struktur under följande rubriker:

- Verksamhetsområde
- Väsentliga händelser under året
- Analys av nämndens måluppfyllelse
- Ekonomi och analys av ekonomiskt utfall
- Framtidsbedömning
- Intern kontroll

Redovisningarna ger en rättvisande bild av verksamhetens utfall i förhållande till fullmäktiges uppdrag inkl graden av måluppfyllelse

Vår bedömning är att nämndernas redovisning ger en rättvisande bild i förhållande till fullmäktiges uppdrag.

I nämndernas redovisning sker en avstämning av måluppfyllelsen i förhållande till de mål som bestämdes för budgeten 2009. Detta gör att det finns information om både hur det gått ekonomiskt och hur verksamheten levt upp till förväntade mål. Respektive nämnd redovisar också ett antal verksamhetsmått för de senaste åren.

Det sker en analys av orsaker till redovisad budgetavvikelse och vilka genomförda åtgärder som gjorts

Det ekonomiska utfallet i förhållande till budget redovisas. Under rubriken ”Analys av ekonomiskt utfall” görs en analys av årets resultat och i regel kommenteras eventuella avvikelser.

Det är positivt att det hos några av nämnderna redogörs kring arbetet med vilka åtgärder som vidtagits under året för att erhålla en ekonomi i balans.

3.2 Rättvisande räkenskaper

3.2.1 Resultaträkning

Bedömning och iakttagelser

Vi bedömer att resultaträkningen ger en i huvudsak rättvisande bild över årets resultat, att resultaträkningen är uppställd i enlighet med KRL och att noter finns i tillräcklig omfattning. Se nedan under ”Aktieägartillskott”.

Utifrån stickprov bedömer vi att intäkter och kostnader i stort är periodiserade så att redovisningen i huvudsak ger en rättvisande bild av resultatet. De avvikelser som noterats anges nedan under rubriken balansräkning.

Nedan redovisas resultaträkningens utfall jämfört med föregående år (Mkr):

Resultaträkning	Utfall 2009	Utfall 2008	Ökn/ minskn %
Verksamhetens intäkter	103,3	131,7	-21,6
Verksamhetens kostnader	-560,5	-589,7	-5,0
Avskrivningar	-8,4	-10,9	-22,9
Verksamhetens nettokostnader	-465,6	-468,9	-0,7
Skatteintäkter	394,7	382,1	3,3
Generella statsbidrag	75,6	72,8	3,8
<i>Summa skatter och statsbidrag</i>	<i>470,3</i>	<i>454,9</i>	<i>3,4</i>
Finansiella intäkter	11,4	12,1	-5,8
Finansiella kostnader	-0,4	-2,1	
Årets resultat	15,7	-4,0	

Årets resultat uppgår till +15,7 Mkr. Resultatet för 2008 uppgick till -4,0 Mkr, vilket gör att resultatutfallet för 2009 är en förbättring med 19,7 Mkr jämfört med föregående år. Det redovisade resultatet överstiger den beslutade budgeten (10,3 Mkr) med 5,4 Mkr.

De största avvikelserna mot budget eller förändringarna i jämförelse med föregående år kan framförallt förklaras av:

- Verksamhetens intäkter och kostnader har minskat i jämförelse med föregående år med anledning av att VA-verksamheten flyttades över till ett separat bolag under 2008.
- Verksamhetens nettokostnader understiger de budgeterade med 8,1 Mkr och i jämförelse med år 2008 har nettokostnaderna minskat med 3,3 Mkr. Utvecklingen av verksamhetens nettokostnader exkl jämförelsestörande poster, enligt årsredovisningen, uppgår till -0,9% (8,2%).
- Skatteintäkter och generella statsbidrag understiger budgeten med 5,5 Mkr. Ökningen i jämförelse med 2008 är 15,4 Mkr, vilket motsvarar en ökning med 3,4% (3,6%). I ökningen ingår för 2009 2,1 Mkr som avser ökade intäkter för fastighetsavgift samt effekten av skatthöjningen om 75 öre, som motsvarar ca 13,5 Mkr.
- För 2009 beslutade AFA att ingen avgift skulle erläggas för vissa delar av avtalsförsäkringarna. Detta medförde att kommunen fick ca 4,6 Mkr i minskade kostnader (inklusive löneskatt).
- Under 2009 har samtliga kommuner erhållit utdelning från SKL (Sveriges kommuner och landsting) för Hofors del erhöles 556 tkr.

Aktieägartillskott

Under 2009 har kommunen lämnat villkorat aktieägartillskott till Hofors Vatten AB om 2,9 Mkr, som förlusttäckning. I samband med beslutet höjdes taxan och framställdes krav på återbetalning inom tre år.

Enligt förarbeten till lagen om kommunal redovisning lämnades följande kommentar kring förlusttäckning (prop. 1996/97, Den kommunala redovisningen, sid 35):

”Regeringen vill också betona vikten av att de medel som kommunerna och landstingen lämnar till sina företag som förlusttäckning alltid skall redovisas som en kostnad i kommunens eller landstingets resultaträkning. Eftersom bidragen redovisas i resultaträkningen innebär detta att balanskravet indirekt kan sägas omfatta även de kommunala företagen.”

Utifrån ovanstående och beaktande av försiktighetsprincipen bedömer vi att aktieägartillskottet borde ha redovisats som en kostnad i resultaträkningen. Det räcker inte med en önskan om att återbetalning ska infrias i framtiden, för att tillskottet ska kunna redovisas som en fordran i balansräkningen.

3.2.2 Balansräkning

Bedömning och iakttagelser

Vi bedömer att balansräkningen i allt väsentligt ger en rättvisande bild av tillgångar, avsättning, skulder och eget kapital.

Balansräkningen är uppställd enligt KRL och omfattar tillräckliga noter. I huvudsak finns bilagor/specifikationer i tillräcklig omfattning.

Tillgångarna, avsättningarna och skulderna existerar och är fullständigt redovisade, i huvudsak rätt periodiserade och har värderats enligt principerna i KRL.

Efter genomförd granskning kan följande synpunkter och kommentarer nämnas:

Tillgångar:

Enligt god redovisningssed ska **avskrivningar påbörjas** månaden efter att anläggningen tagits i bruk. Kommunen anger i redovisningsprinciperna att man avviker från detta och skriver av investeringar under innevarande år med ett halvt års avskrivning i slutet av året. Avvikelse kan förekomma eftersom större investeringar hanteras individuellt.

Under året har Hofors Förvaltningshus AB försålts till Hoforshus AB för 574 tkr, dvs motsvarande det bokförda värdet på aktierna vid årets ingång. Under året har även kommunens lån till DTU i Hofors AB om 36,0 Mkr samt Hofors Förvaltningshus AB om 26,4 Mkr omvandlats till villkorade **aktieägartillskott**.

Ett aktieägartillskott kan antingen utgöra förlusttäckning och därigenom ska det hanteras som en kostnad i resultaträkningen. Om tillskottet är för att stärka bolagets soliditet, kan tillskottet bokföras över balansräkningen som ökning av posten aktier och andelar (RKR:s information – ”Tillskott till kommunala företag” mars 2005).

Det totala beloppet om 62,4 Mkr redovisas i årsredovisningen som ökat aktiekapital i DTU i Hofors AB.

Se även ”Aktieägartillskott” under 3.2.1 Resultaträkning.

Osäkra kundfordringar bygger på underlag erhållet avseende obetalda fordringar från inkassobolaget. En dokumenterad princip kring hanteringen bör fastställas.

Kommunen har ett **koncernkonto** tillsammans med koncernföretagen. Kommunen bör, som ansvarig för kontot, redovisa hela koncernens saldo under ”Kassa och bank”. Övriga koncernföretags andelar av koncernkontot bör kommunen redovisa som fordringar/skulder till respektive koncernföretag. I årets bokslut redovisas endast kommunens andel av koncernkontot.

Skulder:

Bland **inkomstförskotten** återfinns bidrag från bostadsdelegationen 500 tkr (1 138 tkr). Hela det resterande beloppet var tänkt att användas under 2003. Mot staten återstår åtagandet för återställning av de områden där rivning skett. Det finns ett antal planerade åtgärder, där en bedömning av kvarstående kostnader har uppskattats. Under 2009 har en rad åtgärder genomförts.

En utveckling av **projektredovisningen** bör ske, så att en uppföljning görs löpande kring vilka projekt som är avslutade och ska slutredovisas. Rutinen bör även säkerställa att de uppbokade medel som återfinns i balansräkningen är upptagna till korrekt belopp. För 2009 har bland annat projektmedel om minst 0,6 Mkr för mycket bokats upp.

3.2.3 Kassaflödesanalys

Bedömning och iakttagelser

Vi bedömer att kassaflödesanalysen redovisar kommunens finansiering och investeringar och att kassaflödesanalys har upprättats i enlighet med gällande rekommendation.

Vi bedömer att överensstämmelse finns med motsvarande uppgifter i övriga delar av årsredovisningen, men att kassaflödesanalysen till kommande år bör kompletteras med noter.

3.2.4 Sammanställd redovisning

Bedömning och iakttagelser

Vi bedömer att den sammanställda redovisningen ger en helhetsbild av kommunens ekonomiska ställning och åtaganden samt att den i huvudsak följer kraven i KRL och rekommendationen från Rådet för kommunal redovisning.

Vi bedömer vidare att konsolideringen omfattar de företag i vilka kommunen har ett betydande inflytande och beskrivits på ett korrekt sätt. Även i årets sammanställda redovisning återfinns Hofors Vatten AB utifrån att kommunen har ett betydande inflytande via avtal.

Under året har organisationen ändrats för de helägda bolagen. Genom att Hofors Förvaltningshus AB avyttrats till Hoforshus AB, ingår samtliga helägda bolag i DTU-koncernen.

Det finns utförliga kommentarer till den sammanställda redovisningen där det lämnas uppgifter om de bolag som ingår i redovisningen, som även inkluderar resultatet för respektive bolag. I årets sammanställning återfinns även Hofors Vatten AB. I förvaltningsberättelsen återfinns även en kort redogörelse för kommunkoncernen samt kort om verksamhet som bedrivs i annan organisationsform.

Kommunkoncernen redovisar överkott om 15,1 Mkr (-4,3 Mkr).

Kassaflödesanalysen kan med fördel kompletteras med noter till kommande år. Redovisningsprinciperna kan kompletteras med en beskrivning av olikheter av principer mellan enheterna och vilka effekter dessa medför.

3.2.5 Redogörelse för tillämpade redovisningsprinciper

Vi bedömer att årsredovisningen i stort lämnar information om tillämpade redovisningsprinciper och lämnar erforderliga tilläggsupplysningar.

Kommunen avviker från god redovisningssed vad avser **värderingsfrågor** enligt följande:

- KRL:s kap 6 § 4: Avskrivning av anläggningstillgångar. Avvikelsen anges bland redovisningsprinciperna.

Bland annat i rekommendationerna från Rådet för kommunal redovisning anges vilka krav som ställs på tilläggsinformation i årsredovisningen. I de fall kommunens redovisningsprinciper avviker från god redovisningssed ska upplysning om detta och skälen för avvikelsen framgå av årsredovisningen (krav enligt KRL 1:3). I årets granskning vill vi, utöver vad som angivits under respektive rubrik, uppmärksamma följande:

- RKR:s rekommendation nr 15.1: Redovisning av lånekostnader anger att information ska lämnas kring vilken metod som tillämpas för redovisning av lånekostnader.